

พระราชประวัติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

พระราชสมภพ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหิตลธิเบศรามาธิบดีจักรีนฤเบดินทร-สยามินทราธิราชบรมนาถบพิตร เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 9 แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันจันทร์ที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2470 ณ โรงพยาบาลเมานท์ออบีวัน นครบอสตัน รัฐแมสซาชูเซตส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นพระราชโอรสพระองค์ที่ 3 ในสมเด็จพระมหิตลธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีพระเชษฐภคินีและพระบรมเชษฐาธิราช 2 พระองค์ คือ

1. สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
2. พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล อดุลยเดชวิกรมามาธิบดี จักรีนฤเบดินทร สยามินทราธิราช

เหตุที่เสด็จพระราชสมภพในต่างประเทศ เนื่องจากขณะนั้น สมเด็จพระมหิตลธิเบศร-อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก กำลังทรงศึกษาวิชาแพทย์ ณ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เมื่อทรงสำเร็จการศึกษาแล้วได้เสด็จกลับประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2471 และได้เสด็จทวงคต เมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2472 สิริรวมพระชนมายุได้ 37 พรรษา ในขณะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระชนมพรรษา 2 พรรษา

การศึกษา

เมื่อทรงเจริญพระชนมพรรษา 5 พรรษา ในพ.ศ.2475 ได้ทรงศึกษาวิชาสามัญชั้นต้นที่ โรงเรียนนาเตรเดอี ถนนเพลินจิต ในปีนั้นเป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตย เหตุการณ์บ้านเมืองอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่ราบรื่นนัก ประกอบกับสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงปรารถนาจะให้พระราชโอรสและพระธิดาได้รับการศึกษาตามแผนใหม่ จึงได้กราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวพาพระราชโอรสและพระธิดาทั้ง 3 พระองค์เสด็จไปประทับ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ในต้นปี พ.ศ.2476

ณ เมืองโลซานน์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเริ่มศึกษาในชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนเมียร์มองด์ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2476 ทรงได้รับการเอาใจใส่เรื่องการเรียนอย่างใกล้ชิด เมื่อกลับจากโรงเรียนถึงพระตำหนักจะมีครูมาถวายการสอนภาษาต่างๆ ที่จำเป็นหลายภาษา อาทิ ฝรั่งเศส เยอรมัน และอังกฤษ ทรงได้รับความชื่นชมจากครูว่าทรงพระปรีชาสามารถเข้าพระทัยบทเรียนได้อย่างรวดเร็วทั้งๆ ที่ยังทรงพระเยาว์ นอกจากการเรียนรู้อ่านภาษาแล้ว เมื่อทรงเจริญพระชนมพรรษาขึ้น ยังทรงสนพระราชหฤทัยงานวิชาการแขนงอื่นๆ อีก อาทิ งานช่างฝีมือ งานจักรกล งานเกษตร และด้านศิลปการ

ดนตรี ทรงพระปรีชาสามารถทางด้านศิลปการดนตรี ทั้งในด้านการบรรเลงเครื่องดนตรี และทางด้านพระราชนิพนธ์บทเพลงต่างๆ ได้รับการยอมรับว่าทรงมีพระอัจฉริยภาพอย่างสูง นอกจากนั้นยังทรงสนพระราชหฤทัยในงานวิทยาศาสตร์และศิลปะทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อันนำมาเป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศต่อมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงศึกษาต่อในระดับมัธยมที่โรงเรียนลูเวล เดอ ลา สวิส-โรมานด์ ทรงสอบได้ประกาศนียบัตรบาเซอ-เลียร์เอสเลตรส์ ในพ.ศ. 2488 จากนั้นทรงเข้าศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยโลซานน์ และระหว่างที่ทรงศึกษาอยู่ได้เสด็จนิวัติประเทศไทยครั้งแรกใน พ.ศ. 2488 ขณะทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระอนุชาธิราชในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล

เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ

วันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2489 พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล เสด็จสวรรคตอย่างกะทันหัน คณะรัฐบาลด้วยความเห็นชอบจากรัฐสภา พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการ ได้เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาทสมเด็จพระบรมราชาชนนี ณ พระที่นั่งบรมพิมาน ในพระบรมมหาราชวัง กราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ขณะนั้นมีพระชนมพรรษา 19 พรรษา เสด็จขึ้นเสวยราชสมบัติ ทรงเป็น พระมหากษัตริย์ลำดับที่ 9 แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ และได้ทรงสืบราชสันตติวงศ์โดยมีสายพระโลหิตโดยตรงจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบรมอัยกาธิราชเจ้า

ในฐานะที่ทรงเป็นองค์พระประมุข ซึ่งจะต้องมีพระราชภาระหน้าที่ในการบริหารและปกครองประเทศ จึงได้เสด็จพระราชดำเนินกลับประเทศสวิตเซอร์แลนด์เพื่อทรงศึกษาวิชาที่เป็นหลักในการบริหาร และการปกครองประเทศเพิ่มเติม คือ วิชากฎหมาย และวิชารัฐศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยโลซานน์ และได้เสด็จนิวัติประเทศไทยใน พ.ศ. 2493

พระราชพิธีราชาภิเษกสมรส

วันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2493 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงรับเฝ้าพระมหาสังข์จากสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวีพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ในการพระราชพิธีราชาภิเษกสมรส กับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิตติยากร พระธิดาพระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นจันทบุรีสุรนาถ (หม่อมเจ้านักขัตมงคล กิตติยากร) และหม่อมหลวงบัว กิตติยากร และในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ เป็นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินี มีพระราชโอรส และพระราชธิดา 4 พระองค์ คือ

1. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ประสูติวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2494 ณ นครโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

2. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรสิริกิติ์-สมบูรณสวางควัฒน์ วรขัตติยราชสันตติวงศ์ มหิตลพงศอดุลยเดชจักรีนเรศยุพราชวิสุทธิ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชสมภพ วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2495 ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

๓. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหจักรวชิรสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชสมภพ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๘ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

๔. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ประสูติวันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

พระราชพิธีบรมราชาภิเษก

ในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเฉลิมพระปรมาภิไธยในพระสุพรรณบัฏว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดีจักรีนฤเบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร

ในการนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” แล้วทรงหลังทักษิโณทกตั้งพระราชสัตยาธิษฐาน จะทรงปกครองพระราชอาณาจักร โดยทศพิธราชธรรมจรรยา

พระราชพิธีทรงผนวช

โดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก กอปรกับมีพระราชศรัทธาแรงกล้าในพระพุทธศาสนา และประเพณีวัฒนธรรมแห่งชาติ ทั้งพระคุณธรรมเปี่ยมด้วย

กตัญญูกตเวทิตา มีพระราชประสงค์จะสนองพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระบรมราชชนก และสมเด็จพระบรมราชชนนี จึงได้เสด็จออกทรงผนวช เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๙ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และเสด็จประทับ ณ พระตำหนักปั้นหย่าและพระตำหนักทรงพรต วัดบวรนิเวศวิหาร เสด็จลาผนวชเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๙

ในระหว่างที่ทรงผนวชอยู่นั้น พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงบำเพ็ญพระราชจริยวัตรคุณพระนวกะทั่วไป ทรงศึกษาพระธรรมปฏิบัติตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด

เมื่อทรงลาผนวชแล้ว ทรงพระราชดำริว่า สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินี ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจในฐานะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในระหว่างที่ทรงผนวช ได้เป็นที่เรียบร้อย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาขึ้นเป็น “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ”

เสด็จเยือนต่างประเทศ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศต่างๆ ในฐานะที่ทรงเป็นพระประมุขของประเทศ นับได้ว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการส่งเสริมและกระชับสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ

ใน พ.ศ. ๒๕๐๒ เสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐเวียดนามใต้

ใน พ.ศ. ๒๕๐๓ เสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐอินโดนีเซีย สหภาพมาเลเซีย

อเมริกา อังกฤษ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน
โปรตุเกส สวิตเซอร์แลนด์ เดนมาร์ก นอร์เวย์
สวีเดน อิตาลี รัฐวาติกัน เบลเยียม ฝรั่งเศส
ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ และสเปน

ใน พ.ศ. ๒๕๐๕ เสด็จพระราชดำเนิน
เยือนสาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน สหพันธรัฐ
มลายา(มาเลเซีย) นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย

ใน พ.ศ. ๒๕๐๖ เสด็จพระราชดำเนิน
เยือนญี่ปุ่น สาธารณรัฐจีน และสาธารณรัฐ
ฟิลิปปินส์

ใน พ.ศ. ๒๕๐๗ เสด็จพระราชดำเนิน
เยือนออสเตรีย สวิตเซอร์แลนด์ และกรีซ

ใน พ.ศ. ๒๕๐๙ เสด็จพระราชดำเนิน
เยือนสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ออสเตรีย
และอังกฤษ

ใน พ.ศ. ๒๕๑๐ เสด็จพระราชดำเนิน
เยือนอิหร่าน สหรัฐอเมริกา และแคนาดา

ใน พ.ศ. ๒๕๑๓ เสด็จพระราชดำเนิน
เยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เอกสารอ้างอิง

สำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา-
ภูมิพลอดุลยเดชมหาราชกับการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามรัฐ, ๒๕๓๐.